

RP 180/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av tullagen, 2 kap. 9 § i tvångsmedelslagen och 181 § i utlänningslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att tullagen, tvångsmedelslagen och utlänningslagen ändras. Det föreslås att lagarna ändras så att det i de paragrafer som träder i kraft vid in-

gången av 2014 görs tekniska ändringar som föranleds av omorganiseringen av Tullen.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2014.

MOTIVERING

1 Nuläge

Genom lagen om Tullens organisation (960/2012) inrättades myndigheten Tullen, som ersätter det tidigare tullverket. Samtidigt reviderades den organisationsmodell som använts av tullverket, så att den tidigare Tullstyrelsen och de fem tulldistrikten lades ned och den nya myndigheten Tullen fick hela Finland som sitt verksamhetsområde. I samband med lagen om Tullens organisation gjordes det också i flera andra lagar en del tekniska ändringar på grund av omorganiseringen. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2013. I en del bestämmelser i tullagen (1466/1994), tvångsmedelslagen (450/1987) och utlänningslagen (301/2004) gjordes det temporära tekniska ändringar som är i kraft till och med den 31 december 2013. På grund av omorganiseringen av Tullen ändrades i bestämmelserna namnen på behöriga myndigheter och hänvisningarna till behöriga aktörer för att de skulle överensstämja med Tullens nya organisation. Orsaken till att bestämmelserna endast gällde temporärt var att det i samband med reformen av tvångsmedelslagstiftningen 2011 gjordes sakändringar i de aktuella bestämmelserna som skulle träda i kraft först den 1 januari 2014.

Att de bestämmelser som är i kraft temporärt till slutet av 2013 kommer att vara i kraft också från ingången av 2014 är viktigt bland annat för att Tullen ska ha kvar sina möjligheter att verka i sådana uppgifter i anknyt-

ning till brottsbekämpning för vilka förordnanden ges av en viss, exakt angiven person i Tullens personal eller en viss, exakt angiven enhet inom Tullens organisation. För att Tullen ska behålla befogenheterna är det också viktigt att bestämmelsen i 2 kap. 9 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (806/2011) om anhållningsberättigade tjänstemän är uppdaterad från ingången av 2014 även i fråga om Tullen.

2 Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås tekniska ändringar i tullagen, tvångsmedelslagen och utlänningslagen på grund av ändringen av Tullens organisation. I dessa ändringar ingår bl.a. bestämmelser om behöriga aktörer. I bestämmelserna föreslås inga materiella ändringar jämfört med nuläget.

3 Propositionens konsekvenser

Genom propositionen möjliggörs Tullens verksamhet inom brottsbekämpningen.

Propositionen har inga andra betydande ekonomiska eller administrativa konsekvenser.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

5 Samband med andra propositioner

Samtidigt med denna proposition är regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av förundersökningslagen och tvångsmedelslagen samt av vissa lagar som har samband med dem (RP 14/2013 rd) föremål för behandling i riksdagen. I den ändring av 2 kap. 9 § 1 mom. i tvångsmedelslagen, som ingår i propositionen, har den ändring i anhållningsberättigade tjänstemän, som beror på Tullens ny organisation, inte an-

vänts. Bestämmelsen i 2 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten av tvångsmedelslagen bör ändras i enlighet med denna proposition.

6 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av tullagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (1466/1994) 3 § 1 mom., 20 d § 1 mom., 20 g § 3 mom., 20 j § 1 mom.,
43 § 2 mom. och 47 a §,
sådana de lyder i lag 879/2011, som följer:

3 §

I denna lag avses med

1) *Finlands tullområde* området som omfattar rikets landområde, territorialvatten och luftrum, dock så att tullområdet sträcker sig två sjömil utanför territorialvattnets yttre gräns, om inte något annat har överenskomits om saken internationellt,

2) *EU:s tullområde* området som avses i artikel 3 i kodexen,

3) *tredjeland* område som inte ingår i EU:s tullområde,

4) *tullåtgärd* tjänsteåtgärd som hör till Tullens behörighet, med undantag för förundersökning av tullbrott,

5) *tullbrott* brott som innebär överträdelse av bestämmelserna i denna lag eller någon annan lag vars iakttagande Tullen ska övervaka eller som Tullen ska verkställa, eller överträdelse av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa, eller sådant olaga befattningstagande med infört gods som avses i 46 kap. i strafflagen (39/1889) och sådant penningtvättsbrott som avses i 32 kap. i strafflagen samt annan sådan överträdelse av bestämmelser som har samband med införsel eller utförsel av egendom,

6) *teknisk övervakning* iakttagande eller avlyssning av på förhand ospecificerad persontrafik eller godstrafik med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild,

7) *undersöknings- och handräckningssystemet* som utgör en teknisk del av informationssystemet för polisärenden samt det

förstnämnda systemets arkivindex det informationssystem för polisärenden som avses i 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) i fråga om de uppgifter som Tullen registrerat i uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning.

20 d §

En tullman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge uppgifter som behövs för förhindrande av ett tullbrott. Förordnande för en åtgärd ska ges av en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen samt för teknisk avlyssning i mer än tre dygn av Tullens brottsbekämpningschef eller av en till uppgiften förordnad anställningsberättigad tullman som tjänstgör inom tullbrottsbekämpningen.

20 g §

Den tullman som utfört teknisk avlyssning enligt 20 d § eller teleövervakning enligt 20 f § 1 och 2 mom. ska utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden.

20 j §

Tullens bevakningsavdelning och cheferna för de enheter som använder hemliga metoder för inhämtande av information ska övervaka användningen av hemliga tvångsmedel och metoder för inhämtande av information.

43 §

En tullman har vid förundersökning som utförs av Tullen samma rätt att vidta utredningsåtgärder och använda tvångsmedel som en polisman vid en polismyndighets förun-

dersökning, om inte något annat följer av 20 a § 1 mom. I 2 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten i tvångsmedelslagen föreskrivs om anhållningsberättigade tullmän.

47 a §

Bestämmelserna om polispersonalens tystnadsplikt och tystnadsrätt i 7 kap. 1 § 1 mom. och 3—5 § i polislagen ska i fråga om brottsbekämpning på motsvarande sätt tillämpas också på Tullens personal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 2 kap. 9 § i tvångsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 2 kap. 9 § 1 mom. som följer:

2 kap.

Gripande, anhållande och häktning

9 §

Anhållningsberättigade tjänstemän

En anhållningsberättigad tjänsteman beslutar om anhållande. Anhållningsberättigade tjänstemän är

1) polisöverdirektören, vid Polisstyrelsen polisdirektör, polisöverinspektör och polisinspektör, polischef, biträdande polischef, vid centralkriminalpolisen chefen för centralkriminalpolisen och biträdande chef, vid skyddspolisen chefen för skyddspolisen, biträdande chef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, avdelningschef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, överinspektör och inspektör som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, vid rörliga polisen chefen för rörliga polisen, biträdande chef och trafikpolisinspektör, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie, överkommissarie, kriminalkommissarie och kommissarie,

2) Tullens brottsbekämpningschef samt sådan tullöverinspektör som av Tullens brotts-

bekämpningschef har förordnats till undersökningsledare,

3) chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen för gräns- och sjöavdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen, biträdande avdelningschefen, överinspektörerna, kriminalöverinspektörerna och kriminalinspektörerna på juridiska avdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, kommandörerna och biträdande kommandörerna för gränsbevaknings- och sjöbevakningssektionerna, chefen för en gränsbyrå eller sjöbyrå vid en gränsbevaknings- eller sjöbevakningssektion, chefen och biträdande chefen för Helsingfors gränskontrollavdelning vid Finska vikens sjöbevakningssektion och en sådan gränsbevakningsman med minst löjtnants grad som genomgått den utbildning som föreskrivs för undersökningsledare inom gränsbevakningsväsendet och som av chefen för gränsbevakningsväsendet eller chefen för någon av dess förvaltningsenheter har förordnats till undersökningsledare,

4) åklagaren.

Denna lag träder i kraft den

20 .

3.

Lag**om ändring av 181 § i utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utlänningslagen (301/2004) 181 § 1 mom.,
sådant det lyder i lag 886/2011, som följer:

181 §

Påförande av påföljdavgift för transportör

Påföljdsavgiften för transportör påförs i samband med gränskontrollen av kommandören eller biträdande kommandören för den gräns- eller sjöbevakningssektion eller chefen för den gräns- eller sjöbyrå inom vars verksamhetsområde överträdelsen av 173 § i denna lag eller 20 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsen-

det har konstaterats. Om polisen har varit gränskontrollmyndighet, påförs påföljdsavgiften för transportör av en polisman som hör till befälet vid polisinrättningen. Om Tullen har varit gränskontrollmyndighet, påförs påföljdsavgiften för transportör av en till uppgiften förordnad tullman i överordnad ställning vid verksamhetsenheten vid den ansvariga enheten vid Tullen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 7 november 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Förvaltnings- och kommunminister *Henna Virkkunen*

Bilaga
Parallelltext

1.

Lag

om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen (1466/1994) 3 § 1 mom., 20 d § 1 mom., 20 g § 3 mom., 20 j § 1 mom.,
43 § 2 mom. och 47 a §,
sådana de lyder i lag 879/2011, som följer:

Gällande lydelse

3 §

I denna lag avses med

- 1) *Finlands tullområde* området som omfattar rikets landområde, territorialvatten och luftrum, dock så att tullområdet sträcker sig två sjömil utanför territorialvattnets yttre gräns, om därom inte internationellt har överenskommit något annat,
- 2) *gemenskapens tullområde* området som avses i artikel 3 i kodexen,
- 3) *tredjeland* område som inte ingår i gemenskapens tullområde,
- 4) *tullåtgärd* tjänsteförrättning som hör till tullverkets behörighet, med undantag för förundersökning av tullbrott,
- 5) *tullbrott* brott som innebär överträdelse av bestämmelserna i denna lag eller någon annan lag vars iakttagande tullverket ska övervaka eller som tullverket ska verkställa, eller överträdelse av bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa, samt i 46 kap. i strafflagen avsett olaga befattningstagande med infört gods, sådant häleri som avses i 32 kap. 1 § 2 mom. i strafflagen samt även annan sådan överträdelse av bestämmelser i vilken ingår import eller export av egendom,
- 6) *teknisk övervakning* iakttagande eller avlyssning av på förhand ospecificerad persontrafik eller godstrafik med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild,
- 7) *undersöknings- och handräckningssystemet* som utgör en teknisk del av informa-

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

- 1) *Finlands tullområde* området som omfattar rikets landområde, territorialvatten och luftrum, dock så att tullområdet sträcker sig två sjömil utanför territorialvattnets yttre gräns, om inte något annat har överenskommit om saken internationellt,
- 2) *EU:s tullområde* området som avses i artikel 3 i kodexen,
- 3) *tredjeland* område som inte ingår i EU:s tullområde,
- 4) *tullåtgärd* tjänsteåtgärd som hör till *Tullen* behörighet, med undantag för förundersökning av tullbrott,
- 5) *tullbrott* brott som innebär överträdelse av bestämmelserna i denna lag eller någon annan lag vars iakttagande Tullen ska övervaka eller som *Tullen* ska verkställa, eller överträdelse av bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dessa, eller sådant olaga befattningstagande med infört gods som avses i 46 kap. i strafflagen (39/1889) och sådant penningtvåtsbrott som avses i 32 kap. i strafflagen samt annan sådan överträdelse av bestämmelser som har samband med införsel eller utförsel av egendom,
- 6) *teknisk övervakning* iakttagande eller avlyssning av på förhand ospecificerad persontrafik eller godstrafik med hjälp av en teknisk anordning samt automatisk upptagning av ljud eller bild,
- 7) *undersöknings- och handräckningssystemet* som utgör en teknisk del av informa-

tionssystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets *arkivindex* det informationssystem för polisärenden som avses i 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) i fråga om de uppgifter som tullverket registrerat i uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning.

tionssystemet för polisärenden samt det förstnämnda systemets *arkivindex* det informationssystem för polisärenden som avses i 2 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) i fråga om de uppgifter som *Tullen* registrerat i uppgifterna om undersökning och handräckning samt i arkivuppgifterna om undersökning och handräckning.

20 d §

En tullman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge information som behövs för förhindrande av ett tullbrott. Förordnande för en åtgärd ska ges av en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen samt för teknisk avlyssning i mer än tre dygn av chefen för den för tullbrottsbekämpning ansvariga enheten vid Tullstyrelsens bevakningsavdelning eller av chefen för tulldistriktets enhet med ansvar för brottsbekämpning.

20 d §

En tullman får utföra teknisk observation av en person som inte befinner sig i ett rum eller utrymme som används för stadigvarande boende eller av ett fordon eller en vara, om det finns grundad anledning att anta att observationen kan ge uppgifter som behövs för förhindrande av ett tullbrott. Förordnande för en åtgärd ska ges av en till uppgiften förordnad tullman som tjänstgör som chef för tullbrottsbekämpningen samt för teknisk avlyssning i mer än tre dygn av *Tullens brottsbekämpningschef* eller av en till uppgiften förordnad *anhållningsberättigad tullman som tjänstgör inom tullbrottsbekämpningen*.

20 g §

Den tullman som utfört teknisk avlyssning enligt 20 d § eller teleövervakning enligt 20 f § 1 och 2 mom. ska utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden och tillställa *Tullstyrelsen* protokollet.

20 g §

Den tullman som utfört teknisk avlyssning enligt 20 d § eller teleövervakning enligt 20 f § 1 och 2 mom. ska utan dröjsmål upprätta protokoll över åtgärden.

20 j §

Tullstyrelsen och cheferna för de enheter som använder hemliga metoder för inhämtande av information ska övervaka användningen av hemliga tvångsmedel och metoder för inhämtande av information.

20 j §

Tullens bevakningsavdelning och cheferna för de enheter som använder hemliga metoder för inhämtande av information ska övervaka användningen av hemliga tvångsmedel och metoder för inhämtande av information.

43 §

En tullman har vid förundersökning som görs av en tullmyndighet samma rätt att vidta

43 §

En tullman har vid förundersökning som utförs av *Tullen* samma rätt att vidta utred-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

utredningsåtgärder och använda tvångsmedel som en polisman vid en polismyndighets förundersökning, om inte annat följer av 20 a § 1 mom. I 2 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten i tvångsmedelslagen föreskrivs om anhållningsberättigade tullmän.

ningsåtgärder och använda tvångsmedel som en polisman vid en polismyndighets förundersökning, om inte något annat följer av 20 a § 1 mom. I 2 kap. 9 § 1 mom. 2 punkten i tvångsmedelslagen föreskrivs om anhållningsberättigade tullmän.

47 a §

Bestämmelserna om polispersonalens tystnadsplikt och tystnadsrätt i 7 kap. 1 § 1 mom. och 3—5 § i polislagen ska i fråga om brottsbekämpning på motsvarande sätt tillämpas också på tullverkets personal.

47 a §

Bestämmelserna om polispersonalens tystnadsplikt och tystnadsrätt i 7 kap. 1 § 1 mom. och 3—5 § i polislagen ska i fråga om brottsbekämpning på motsvarande sätt tillämpas också på *Tullens* personal.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 2 kap. 9 § i tvångsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i tvångsmedelslagen (806/2011) 2 kap. 9 § 1 mom. som följer:

2 kap.

Gripande, anhållande och häktning

9 §

Anhållningsberättigade tjänstemän

En anhållningsberättigad tjänsteman beslutar om anhållande. Anhållningsberättigade tjänstemän är

1) polisöverdirektören, vid Polisstyrelsen polisdirektör, polisöverinspektör och polisinspektör, polischef, biträdande polischef, vid centralkriminalpolisen chefen för centralkriminalpolisen och biträdande chef, vid skyddspolisen chefen för skyddspolisen, biträdande chef som förordnats att sköta förun-

2 kap.

Gripande, anhållande och häktning

9 §

Anhållningsberättigade tjänstemän

En anhållningsberättigad tjänsteman beslutar om anhållande. Anhållningsberättigade tjänstemän är

1) polisöverdirektören, vid Polisstyrelsen polisdirektör, polisöverinspektör och polisinspektör, polischef, biträdande polischef, vid centralkriminalpolisen chefen för centralkriminalpolisen och biträdande chef, vid skyddspolisen chefen för skyddspolisen, biträdande chef som förordnats att sköta förun-

dersökningsuppgifter, avdelningschef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, överinspektör och inspektör som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, vid rörliga polisen chefen för rörliga polisen, biträdande chef och trafikpolisinspektör, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie, överkommissarie, kriminalkommissarie och kommissarie,

2) chefen för Tullstyrelsens brottsbekämpningsavdelning och cheferna för enheter för tullbrottsbekämpning samt cheferna för tulldistrikten och tulldistriktens chefer inom brottsbekämpningen samt sådan tullöverinspektör som av chefen för Tullstyrelsens brottsbekämpningsavdelning eller av chefen för en enhet som svarar för brottsbekämpning eller av chefen för ett tulldistrikt har förordnats till undersökningsledare,

3) chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen för gräns- och sjöavdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen, biträdande avdelningschefen, överinspektörerna, kriminalöverinspektörerna och kriminalinspektörerna på juridiska avdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, kommandörerna och biträdande kommandörerna för gränsbevaknings- och sjöbevakningssektionerna, chefen för en gränsbyrå eller sjöbyrå vid en gränsbevaknings- eller sjöbevakningssektion, chefen och biträdande chefen för Helsingfors gränskontrollavdelning vid Finska vikens sjöbevakningssektion och en sådan gränsbevakningsman med minst löjtnants grad som genomgått den utbildning som föreskrivs för undersökningsledare inom gränsbevakningsväsendet och som av chefen för gränsbevakningsväsendet eller chefen för någon av dess förvaltningsenheter har förordnats till undersökningsledare,

4) åklagaren.

dersökningsuppgifter, avdelningschef som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, överinspektör och inspektör som förordnats att sköta förundersökningsuppgifter, vid rörliga polisen chefen för rörliga polisen, biträdande chef och trafikpolisinspektör, kriminalöverinspektör, kriminalinspektör, kriminalöverkommissarie, överkommissarie, kriminalkommissarie och kommissarie,

2) *Tullens brottsbekämpningschef samt sådan tullöverinspektör som av Tullens brottsbekämpningschef har förordnats till undersökningsledare,*

3) chefen och biträdande chefen för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen för gräns- och sjöavdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, avdelningschefen, biträdande avdelningschefen, överinspektörerna, kriminalöverinspektörerna och kriminalinspektörerna på juridiska avdelningen vid staben för gränsbevakningsväsendet, kommandörerna och biträdande kommandörerna för gränsbevaknings- och sjöbevakningssektionerna, chefen för en gränsbyrå eller sjöbyrå vid en gränsbevaknings- eller sjöbevakningssektion, chefen och biträdande chefen för Helsingfors gränskontrollavdelning vid Finska vikens sjöbevakningssektion och en sådan gränsbevakningsman med minst löjtnants grad som genomgått den utbildning som föreskrivs för undersökningsledare inom gränsbevakningsväsendet och som av chefen för gränsbevakningsväsendet eller chefen för någon av dess förvaltningsenheter har förordnats till undersökningsledare,

4) åklagaren.

